

13.9.2024

Tietosuojailmoitus tutkimukseen osallistuvalla

Tässä ilmoituksessa kerromme, miten henkilötietojasi käsitellään Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) Kouluterveyskysely 2023 - tutkimuksessa.

Lähtökohtaisesti tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Sinuun ei kohdistu mitään kielteisiä seuraamuksia, jos et osallistu tutkimukseen tai jos keskeytät osallistumisesi tutkimukseen. Jos keskeytät tai peruutat osallistumisesi tutkimukseen, aiemmin kerättyä aineistoa saatetaan kuitenkin käyttää tutkimuksessa. Tämän ilmoituksen lopussa kerrotaan tarkemmin, mitä oikeuksia sinulla on ja miten voit vaikuttaa tietojesi käsittelyyn.

1. Tutkimuksen rekisterinpitäjä

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, THL
PL 30
00271 Helsinki
puh. 029 524 6000

Yhteyshenkilö tutkimusta koskevissa asioissa:

Nimi: Jenni Helenius
Osoite: PL 30, 00271 Helsinki
Puhelinnumero: 029 524 8406
Sähköpostiosoite: jenni.helenius@thl.fi
THL:n tietosuojavastaavan sähköpostiosoite on tietosuoja@thl.fi.

Liitteessä 1 luetellut organisaatiot toimivat tässä tutkimuksessa yhteisrekisterinpitäjinä, eli ne määrittelevät yhdessä henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot.

2. Kuvaus tutkimushankkeesta ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Kouluterveyskyselyssä kerätään seurantatietoa lasten ja nuorten hyvinvoinnista, terveydestä, koulunkäynnistä ja opiskelusta, osallisuudesta sekä avun saannista ja palveluista koulu- ja oppilaitoskohtaisesti. Kertynyt aineisto mahdollistaa tulosten

13.9.2024

tarkastelun kansalliselta tasolta lähtien aina kunta- ja oppilaitostasolle saakka.

Vuonna 2023 tiedot kerättiin perusopetuksen 4. ja 5. luokkaa ja 8. ja 9. luokkaa käyviltä, lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijoilta. Kyselyyn vastattiin nettilomakkeella koulussa tai oppilaitoksessa opiskelupäivän aikana. Kielivaihtoehtoina olivat suomi, ruotsi, pohjoissaame, englantia ja venäjä.

Tietoja on kerätty perusopetuksen 8. ja 9. luokkaa käyviltä vuodesta 1996 alkaen, lukioiden 1. ja 2. vuoden opiskelijoilta vuodesta 1999 alkaen, ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijoilta vuodesta 2008 alkaen ja perusopetuksen 4. ja 5. luokkaa käyviltä vuodesta 2017 alkaen.

Tietoja käytetään tieteellisiin tutkimuksiin ja palveluiden kehittämiseen.

3. Tutkimuksen vastuullinen johtaja

Nimi: Jenni Helenius
Osoite: PL 30, 00271 Helsinki
Puhelinnumero: 029 524 8406
Sähköpostiosoite: jenni.helenius@thl.fi

4. Tutkimuksen suorittajat

Tutkimusaineistoon sisältyviä henkilötietoja käsittelevät vain ne tutkijat, joiden työtehtävät sitä edellyttävät. Henkilötietoja käsittelevillä tutkijoilla on lakiin tai sopimukseen perustuva salassapitovelvollisuus.

THL:n yhteistyökumppanit toimivat yhteistyötutkimuksessa käytettävien osa-aineistojen ja osatutkimusten osalta yhteisrekisterinpitäjinä THL:n kanssa. Yhteisrekisterinpitäjät, sekä heille siirretyt osa-aineistot on kuvattu liitteessä 1.

13.9.2024

5. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietojen käsittely perustuu aina voimassa olevaan lainsäädäntöön. THL:n tehtävät on määritelty laissa Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksesta (668/2008).

Tässä ilmoituksessa kuvatus henkilötietojen käsittelyn lainmukainen käsittelyperuste on:

- Yleistä etua koskeva tieteellinen tai historiallinen tutkimus, tilastointi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttö (tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohta ja tietosuojalain (1050/2018) 4 §:n 3 kohta)

6. Arkaluonteiset henkilötiedot

Tutkimuksessa käsitellään seuraavia erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja:

- Rotu tai etninen alkuperä
- Terveystiedot
- Seksuaalinen käyttäytyminen
- Seksuaalinen suuntautuminen

Erityisten henkilötietoryhmien tietojen käsittely perustuu seuraavaan tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan tai tietosuojalain (1050/2018) 6 §:n mukaiseen erityisehtoon:

- Tieteellinen tai historiallinen tutkimustarkoitus tai tilastollinen tarkoitus

Tutkimuksessa ei käsitellä rikostuomioita tai rikkomuksia koskevia henkilötietoja.

7. Käsiteltävät henkilötiedot

Tutkimusaineisto ei sisällä suoria henkilötietoja. Tutkittavasta kerättävien tietojen (oppilaitos ja sen sijaintikunta, luokka-aste, kaksois- tai kolmoistutkinnon suorittaminen (vain lukioissa ja

13.9.2024

ammattillisissa oppilaitoksissa), koulutusala (vain ammatillisissa oppilaitoksissa), sukupuoli, kokemus sukupuolesta, syntymävuosi ja -kuukausi, pituus ja paino, seksuaalinen suuntautuminen, toimintarajoitteet, oma ja vanhempien syntymämaa, asuinalue (vain Helsingissä), asumisjärjestelyt, perhettä kuvaavat ominaisuudet, vanhempien koulutustaso) perusteella välillinen tunnistaminen saattaa olla mahdollista.

8. Mistä lähteistä henkilötiedot kerätään

Tutkittavan täyttämä kyselylomake. Koulu- ja kuntatieto saadaan Tilastokeskuksesta ja Opetushallituksen ylläpitämistä rekistereistä vastaajatunnukseen liitetyn tiedon perusteella.

9. Henkilötietojen luovuttaminen tutkimusryhmän ulkopuolelle

Tietoja ei luovuteta säännönmukaisesti tutkimusryhmän ulkopuolelle.

Tietoja voidaan luovuttaa niitä pyytävälle viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999), sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain (552/2019) tai muun velvoittavan lainsäädännön tai kansainvälisten sopimusten mukaisesti.

10. Tietojen siirto EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle tai kansainvälisille organisaatioille

Henkilötietoja ei siirretä EU:n tai ETA:n ulkopuolelle tai kansainvälisille järjestöille.

Henkilötiedot voidaan kuitenkin siirtää Iso-Britanniaan, jolloin siirto perustuu seuraavaan siirtomekanismiin:

- Komission päätös tietosuojan riittävydestä

THL on arvioinut henkilötietojen siirtoon liittyvät riskit ja toteuttanut riittävät lisäsuojatoimenpiteet, joilla varmistetaan EU:n tietosuojan tason säilyminen.

13.9.2024

11. Profilointi ja automaattinen päätöksenteko

THL ei tee automaattista päätöksentekoa.

12. Henkilötietojen suojauksen periaatteet ja keinot

Tässä tutkimuksessa käsiteltävät henkilötiedot ovat salassa pidettäviä.

Manuaalisen aineiston suojaaminen: *Säilytys lukitussa tilassa, kulunvalvonta*

Tietojärjestelmissä käsiteltävät tiedot:

- pääsynhallinta
- lokitus
- kulunvalvonta
- kaksivaiheinen tunnistus

Suorien tunnistetietojen käsittely:

- Suorat tunnistetiedot poistetaan ennen analysointivaihetta tai tiedot pseudonymisoidaan

13. Tutkimuksen kesto ja henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

Tämä tutkimus on kertatutkimus.

Tutkimuksen kesto (kuinka kauan henkilötietoja käsitellään):

Tutkimusaineisto on pysyvästi säilytettävä

Tutkimuksen päätyttyä tutkimusaineistoa säilytetään ilman tunnistetietoja THL:n tiedonhallintamallin mukaisesti pysyvästi.

Säilytysajan päätyttyä tutkimusaineisto voidaan arkistoida.

14. Mitä oikeuksia sinulla on?

Tietosuojalainsäädäntö takaa sinulle tiettyjä oikeuksia, joilla voit varmistaa perusoikeuksiin kuuluvan yksityisyyden suojan toteutumisen.

13.9.2024

Mikäli haluat käyttää oikeuttasi, toimi näiden ohjeiden mukaisesti:

<https://thl.fi/fi/thl/tietosuoja> tai vaihtoehtoisesti ota yhteyttä THL:n kirjaamoon (kirjaamo@thl.fi) tai kohdassa 1. mainittuun yhteyshenkilöön.

Tietyissä tapauksissa oikeuksiasi voidaan rajoittaa esimerkiksi THL:n lakisääteisen velvoitteen vuoksi tai jos käsittely tapahtuu tieteellistä tutkimusta, tilastointia tai arkistointia varten. Jos oikeuksiasi on rajoitettu, THL toteuttaa lainsäädännön edellyttämät asianmukaiset ja tarpeelliset suojatoimenpiteet.

Jos THL ei pysty tunnistamaan sinua aineistosta, oikeutta mm. tietojen tarkastamiseen, oikaisuun, poistoon ja käsittelyn rajoittamiseen ei sovelleta.

14.1. Oikeus suostumuksen peruuttamiseen

Jos käsittelemme henkilötietojasi antamasi suostumuksen perusteella, sinulla on oikeus peruuttaa tällainen antamasi suostumus.

Suostumuksen peruuttaminen ei vaikuta suostumuksen perusteella ennen sen peruuttamista suoritetun käsittelyn lainmukaisuuteen.

14.2. Oikeus tarkastaa itseään koskevat tiedot

Sinulla on oikeus saada tietää, käsitelläänkö henkilötietojasi tässä tutkimuksessa. Lisäksi sinulla on oikeus tietää, mitä sinuun liittyviä henkilötietoja käsitellään ja kuinka niitä käsitellään. Sinulla on myös oikeus saada jäljennös sinua koskevista henkilötiedoista siltä osin kuin jäljennöksen antamisella ei ole haitallisia vaikutuksia muiden oikeuksiin ja vapauksiin tai jos THL:llä ei ole lakiin perustuvaa perustetta kieltäytyä tietojen luovuttamisesta.

14.3. Oikeus tietojen oikaisuun

Lähtökohtaisesti sinulla on oikeus epätarkkojen tai virheellisten tietojen oikaisuun.

13.9.2024

14.4. Oikeus tietojen poistamiseen

Sinulla voi olla oikeus tietojesi poistamiseen tästä tutkimuksesta. Jos tietojen käsittely perustuu THL:n lakisääteisen tehtävän hoitamiseen tai tietojen säilyttämiselle on jokin muu lakiin perustuva velvoite, oikeuttasi tietojen poistamiseen on todennäköisesti rajoitettu.

14.5. Oikeus käsittelyn rajoittamiseen

Sinulla voi olla oikeus rajoittaa henkilötietojen käsittelyä laissa säädetyissä tapauksissa. Rajoittamisoikeus voi tulla kyseeseen esimerkiksi silloin, jos sinua koskevat henkilötiedot ovat mielestäsi virheellisiä, niitä käsitellään lainvastaisesti tai olet vastustanut tietojesi käsittelyä. Rajoituksen alaisia tietoja voimme käsitellä vain suostumuksellasi, oikeusvaateen laatimisen, esittämisen tai puolustamisen vuoksi, EU:n tai Suomen yleisen edun vuoksi tai jonkun toisen henkilön oikeuksien suojaamiseksi.

14.6. Oikeus vastustaa henkilötietojen käsittelyä

Sinulla voi olla oikeus vastustaa henkilötietojen käsittelyä laissa säädetyissä tapauksissa. Vastustamisoikeus voi tulla kyseeseen esimerkiksi silloin, jos tietoja käytetään suoramarkkinointitarkoituksiin.

14.7. Oikeus saattaa asia valvontaviranomaisen käsiteltäväksi

Sinulla on oikeus saattaa henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuus tietosuojavaltuutetun arvioitavaksi.

Yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto
Käyntiosoite: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki
Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki
Puhelinvaihte: 029 56 66700
Sähköpostiosoite: tietosuoja@om.fi

13.9.2024

Liite 1. Yhteisrekisterinpitäjät

THL:n yhteistyökumppanit toimivat yhteistyötutkimuksessa käytettävien osa-aineistojen ja osatutkimusten osalta yhteisrekisterinpitäjinä THL:n kanssa. Helsingin kaupungin kanssa tehtävä osatutkimus koskee Helsingissä sijaitsevia oppilaitoksia. Helsingin yliopiston kanssa tehtävä osatutkimus koskee koulu-uupumusta ja kouluinnostusta. Jyväskylän yliopiston kanssa tehtävä osatutkimus koskee toimintarajoitteita. Tampereen yliopiston kanssa tehtävistä osatutkimuksista toinen koskee koululaisten kokemuksia perheen taloudellisesta tilanteesta ja toinen itsearvioitua terveydentilaa.

Yhteystiedot:

Helsingin kaupunki

PL 1
00099 Helsingin kaupunki
puh. 09 310 1691
tietosuojavastaava: tietosuoja@hel.fi

Helsingin yliopisto

PL 4
00014 Helsingin yliopisto
puh. 02941 911
tietosuojavastaava: tietosuoja@helsinki.fi

Jyväskylän yliopisto

PL 35
40014 Jyväskylän yliopisto
puh. 040 805 3297
tietosuojavastaava: tietosuoja@jyu.fi

Tampereen korkeakoulusäätiö/Tampereen yliopisto

Tampereen yliopisto
33014 Tampereen yliopisto
puh. 0294 5211
tietosuojavastaava: dpo@tuni.fi